

Osvrti, recenzije, prikazi

Valerija Stipetić i Karolina Šteković - Junković

Primjeri dobre prakse u nastavi Engleskog jezika u osnovnoj školi

U ovom tekstu govorit ćemo o suradnji dviju kolegica, iz različitih županija, kroz aktivnosti na satu uz primjenu različitih listića, interaktivnih bilježnica, kartica, itd. Puno se govori o ovim temama, ali nije na odmet ponoviti ili pokazati neku novu ideju.

Zajedno smo pokrenule i istoimenu e-Twinning projekt koji je još u povojima. Projekt je trenutno međuzupanijski, zatvorenog tipa, no planiramo ga pretvoriti u međunarodni jer imamo puno zainteresiranih članova eTwinninga iz drugih zemalja.

Mi ćemo svoj primjer dobre prakse pokazati na dva primjera: kartice za učenje i interaktivna bilježnica.

U zadnjem desetljeću sve je više prepoznata potreba za različitim dodatnim i inovativnim materijalima. Prvo se javila potreba za izradom dodatnih, prilagođenih materijala za učenike s prilagodbom sadržaja, pa za učenike s poremećajima pažnje, pa za učenike sa slabijom grafo-motorikom. Zatim smo zaključile, u zajedničkim promišljanjima, kako se isti materijal može

primijeniti i na cijeli razred. Učenicima s prilagodbom sadržaja to može biti glavni i centralni dio sata, a ostalima poslužiti kao generalizacija ili ponavljanje. Na taj način u nekom trenutku svi rade isto i postignuta je i veća inkluzija učenika u razrednu cjelinu. Osim inkluzivnosti i interakcije učenici se gibaju, rade rukama, koriste TPR aktivnosti pa je samim tim nastavni sat dinamičniji i uspješniji. A olakšava se i rad asistentima u nastavi kao i roditeljima.

Slikovne kartice su male kartice s bilješka-ma, slikama ili riječima, a služile su za provjeravanje i poboljšavanje pamćenja kroz dobivene povratne informacije kroz ranije naučene pojmove ili riječi. Kartice su obično dvostrane sa slikom ili natuknicom s jedne strane i informacijom ili rješenjem s druge. Mogu uključivati riječi, pojmove, procedure, godine, događaje, radnje, aktivnosti itd.

Pojavile su se prvo u nastavi stranog jezika u učenju vokabulara, tzv. flash cards, a kasnije se njihova primjena, izgled i veličina mijenjala i prilagođavala te inkorporirala u ostale nastavne predmete.

U OŠ Ludina sve je počelo prije nekoliko godina u radu učenicima s teškoćama u razvoju. Kod navedenih učenika radilo se o izuzetnim teškoćama u pamćenju i učenju, te je prilagodba sadržaja učenja, čak i prema postojećim udžbenicima za učenike s prilagodbom sadržaja, predstavljala velik problem u usvajanju nastavnog gradiva. Niti uz takvu, postojeću prilagodbu, učenicima nije bilo moguće pratiti nastavu Engleskog jezika i usvojiti minimum sadržaja.

Za ilustraciju poteškoća, učenici su sve do 8. razreda mogli pisati isključivo velikim tiskanim slovima. Stoga se s tim učenicima, tada 6. razreda, počelo izrađivati kartice. Kartice su bile veličine igraćih karata kako bi bile prenosive i prilagođenije za dječju ruku.

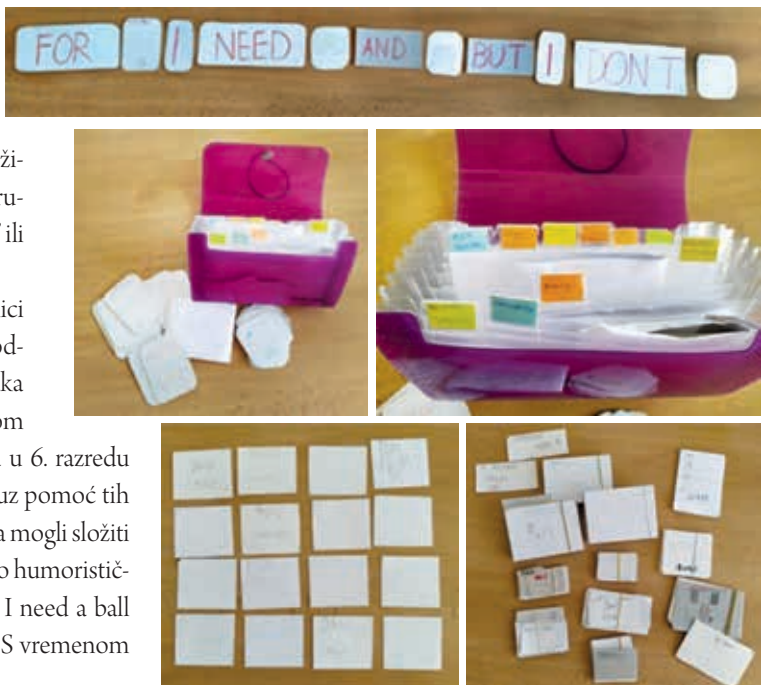
Učenici su na nastavi u školi, uz pomoć asistentice, izrađivali kartice od kartona veličine 3x5cm ili slične veličine po temama s određenim pojmovima (npr. boje, brojevi, sportovi i sl.). Sami su pisali pojmove i crtali ih, uz nadzor učitelja i pomoć asistentice u nastavi. Kartice su služile za zapamćivanje pojmova na drugačiji način, putem igara "kartanja" ili memory karata.

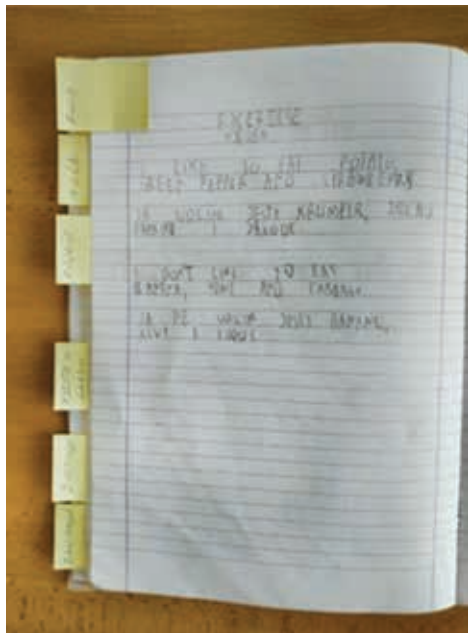
Zamišljeno je bilo da učenici kartice nose kući i koriste ih svakodnevno. A kako se radilo o dva dječaka koji su voljeli "kartanje", s vremenom su od samog nabiranja pojmova u 6. razredu (ball, cat, green, ...), do 8. razreda uz pomoć tih slikovnih kartica i kartica s riječima mogli složiti (s razumijevanjem) i cijelu, pomalo humorističnu, rečenicu poput: "For football I need a ball and a goal but I don't need skis." S vremenom

se razvila prirodna znatiželja i interes i kod ostalih učenika te se pristupilo izradi kartica/karata za igranje, tj. ponavljanje za učenike koji su svoje zadatke odradili brže te im je na ovaj način vrijeme popunjeno na kreativan način dok su čekali ostale učenike.

Na taj način se riješio problem s motivacijom za rješavanje zadataka, učenici su bili motiviraniji za rad i igru s karticama. Učiteljev cilj je postignut, jer učenici zajedno ponavljaju i vježbaju i tako su uključeni i "bolji" i "lošiji" učenici u igru i učenje kroz igru. Također, postignuta je inkluzija učenika s teškoćama u razvoju kako bi ostvarili najbolje moguće razvojne ishode i socijalnu uključenost. S tom praksom nastavilo se uspješno i do današnjih dana u radu s učenicom sa sličnim teškoćama.

Ovo su fotografije dijela tih kartica.

Interaktivna bilježnica - nastanak interaktivnih bilježnica temelji se na principu spiralnih bilježnica za pisanje i za pisanje bilješki. Ovaj način bilježenja, zapisivanja i učenja pomaže učenicima organizirati svoje bilješke na način koji je njima smisleniji i prihvatljiviji. Interaktivne bilježnice nisu i ne smiju postati ni radne bilježnice ni "svažtare". Veličina im može varirati i nije zadana. Ono što je bitno, je da učenik u njima organizira svoje bilješke i gradivo na zanimljiv i interaktivan način koji će ga poticati na listanje, čitanje i učenje, jer će mu takva bilježnica biti primamljivija od klasičnog načina zapisivanja bilješki. Nije predviđeno da je prezahtjevno ni da oduzima previše vremena. Inače nema svoju primarnu funkciju vođenja bilješki i zapisivanje bitnog.

Ostali benefiti su da će učenik naučiti sažeti i organizirati bilješke, razlučiti bitno od nebitnog,

uključuje različite stilove učenja i zapamćivanja (vizualno, taktilno), mogu raditi pojedinačno/u paru/u grupi, mogu raditi u i izvan učionice. Važnost za učitelja je što lako prati napredak učenika kroz takve bilješke; u početku im damo gotove predloške, učimo ih kako i što, a s vremenom učenici sami izrađuju svoj način bilježenja zadanog nastavnog gradiva. Učenici se imaju priliku kreativno izraziti, nesputano, pokazati svoje organizacijske sposobnosti. Ujedno učenici ne pretrpavaju ni bilješke, ni svoj um nepotrebnim ili manje bitnim informacijama, usredotočuju se na bitno. Kasnije u životu će im ova životna vještina pomoći i u organizaciji daljnjih životnih zadataka.

S učenicima četvrtih razreda IV. osnovne škole Bjelovar obrađivala se tema vrijeme "weather". Učenici s posebnim potrebama krenuli su na izrađivanje "prozora" za vrijeme obrade, a ostatak razreda za vrijeme generalizacije i ponavljanja. Kasnije su se "prozorom" služili na svakom ponavljanju i pod odmorom, jer im je bilo zabavno otvarati ga i zatvarati. Bilo nam je potrebno desetak minuta za izradu, a ukrašavanje prema volji i interesima.

Evo kako to izgleda u četvrtom razredu.

O ovakvim i sličnim idejama može se pronaći mnogo materijala na internetu, poput Pinteresta i web-stranicama namijenjenima učiteljima.

Nadamo se da smo vas podsjetile na sve dobro što radite, a možda i nadahnule da probate nešto drugo.

<https://minds-in-bloom.com/7-reasons-to-use-interactive-notebooks/>

<https://www.classroomnook.com/blog/interactive-notebooks>